

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-629059-VII-7020-11006/09/PM,MM

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00

Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa,1. VIII. 2010.....

Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Minister Sprawiedliwości
Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 6 sierpnia 2010 r. (l.dz. DWOiP-III-5150-44/10) w sprawie zajęcia stanowiska i zgłoszenia uwag do projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków i sposobu użycia środków przymusu bezpośredniego wobec nieletnich umieszczonych w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, zwanego dalej: „projektem”, uprzejmie przedstawiam, co następuje:

Przede wszystkim nadmieniam, że na potrzebę pilnego podjęcia działań zmierzających do wykonania delegacji z art. 95c § 1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178) wskazaliśmy w kierowanym do Pana Ministra piśmie z dnia 21 grudnia 2009 r. (l.dz. jw.), bowiem analiza stosowania środków przymusu bezpośredniego wobec wychowanków poczyniona w trakcie wizytacji placówek dla nieletnich prowadzonych w ramach zadań wyznaczonych Krajowemu Mechanizmowi Prewencji, wzbudziła szereg wątpliwości w zakresie praworządności ich użycia.

Wyrażając zadowolenie z realizacji tej inicjatywy, zauważam konieczność możliwie precyzyjnego dookreślenia przepisów rozporządzenia, poprzez:

1. dodanie w § 3 ust. 2 projektu zdania trzeciego w brzmieniu: „Zakres i wyniki oddziaływania psychologiczno-pedagogicznego odnotowuje się w dokumentacji nieletniego prowadzonej przez zakład lub ośrodek.”;
2. dookreślenie § 5 ust. 1 projektu, poprzez wskazanie, że umieszczenie w izbie izolacyjnej polega na odosobnieniu nieletniego w pomieszczeniu dźwiękochłonnym, ogrzanym,

oświetlonym i monitorowanym „przez wewnętrzny system urządzeń rejestrujących”, sygnalizowana zmiana nałoży na zakłady i ośrodki obowiązek rejestracji stosowania tego środka przymusu bezpośredniego, co może być przydatne do oceny legalności i prawidłowości jego stosowania;

3. dookreślenie § 5 ust. 1 projektu, poprzez wskazanie, że wyposażenie izby izolacyjnej, tj. stół, krzesło i łóżko są „pozbawione ostrych krawędzi”, ta propozycja koresponduje z § 5 ust. 2 projektu stanowiącym, że pomieszczenie izby izolacyjnej powinno być urządzone w sposób uniemożliwiający dokonanie przez nieletniego samouszkodzenia i art. 95a § 5 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, który wskazuje przypadek, kiedy można wobec nieletniego zastosować ten środek przymusu bezpośredniego;
4. dodanie w § 6 ust. 3 w brzmieniu: „W porze nocnej nieletniemu należy wydać koc, podkłówek i pościel.”;
5. dookreślenie § 7 ust. 2 projektu, poprzez wskazanie, że co 2 godziny będzie weryfikowana również zasadność dalszego stosowania tego środka przymusu bezpośredniego, z wyłączeniem pory nocnej, kiedy nieletni śpi;
6. dodatkowo w § 7 ust. 4 w brzmieniu: „W razie konieczności umieszczenia nieletniego w izbie izolacyjnej, przez okres przekraczający 24 godziny od rozpoczęcia stosowania tego środka, lekarz po przeprowadzeniu badania przedstawia opinię co do możliwości jego dalszego stosowania.”;
7. wykreślenie w § 8 ust. 2 wyrazów „pas obezwładniający” i nadanie mu numeru 3, oraz poprzedzenie go ustępem drugim w brzmieniu: „Pas obezwładniający stosuje się w celu unieruchomienia rąk, w sposób niepowodujący nadmiernego ucisku na jamę brzuszną i rękę. Pierścienie, w których umieszcza się nadgarstki obu rąk, powinny znajdować się na wysokości bioder, z przodu tułowia.”;
8. dodanie w § 12 ust. 2 pkt 5 w brzmieniu: „dokładne godziny sprawdzania stanu fizycznego i zachowania nieletniego, o którym mowa w § 7 ust. 2.”;
9. zmianę czasu powiadomienia przez dyrektora wskazanych organów o zastosowaniu środka przymusu bezpośredniego (§ 14 projektu), czas wystarczający do dokonania wskazanego powiadomienia, nie powinien być dłuższy niż 24 godziny;

10. dookreślenie § 15 projektu poprzez wskazanie, że nieletni zostanie wysłuchany po zaprzestaniu stosowania środka przymusu bezpośredniego i pouczony o prawie złożenia skargi do sędziego sprawującego nadzór nad zakładem lub ośrodkiem na użycie wobec niego środka przymusu bezpośredniego, w sposób wyłączający wgląd dyrektora w jej treść.

Realizacja wskazanych rozwiązań znacząco zwiększy gwarancję praworządnego użycia tych środków.

Łęka Wynery szoculka

Renata Jipona